

Vrije val

Weken achter elkaar heeft Timo koortsachtig doorgewerkt. Zijn dagelijkse beslommeringen hebben hem volledig in beslag genomen. Langzamerhand begint dat moordende tempo hem op te breken. Er komt steeds minder uit zijn handen. Hij voelt aan dat hij rust moet nemen. Alleen, en dat is het bijzondere, hij kan dat zo ogenschijnlijk eenvoudige stapje niet meer uit zichzelf doen. In zijn hart weet hij dat hij op enig moment, misschien wel tijdens deze snel naderende vakantie, de rekening voor zijn energieverslindende gedrag gepresenteerd zal krijgen.

“Deze reis boezemt me op de een of ander manier alleen maar angst in,” mompel ik voor me uit. Onrustig draai ik in mijn vliegtuigstoel met een piepende ademhaling. “Ik hoop dat dit geluid geen duistere voortekens zijn,” praat ik in mezelf.

We zijn op weg naar Azië; maar ik heb in de verste verte geen vakantiegevoel, ben alleen maar doodop. Ondanks een slaaptablet komt de slaap niet. De concentratie op mijn ademhaling mislukt, steeds dwaal ik door onrustig opkomende gedachten af. Mijn hart slaat onregelmatig, gaat onbeheersbaar zijn eigen gang. Vreemd. Onwerkelijk. Is met niets meer rustig te krijgen.

Vroeger keek ik niet tegen langdurige verplaatsingen op, nu is dit vanwege mijn toegenomen vlieg angst wel het geval. Aan bijna niemand durf ik het te vertellen, maar het lijkt alsof ik mijn eigen dood tegemoet ga. Ik heb een aanhoudende beklemming op de borst.’

Timo en Emma bevinden zich op een hoogte van 9448 meter in een A380, een vliegtuig dat 471 passagiers kan vervoeren. De snelheid bedraagt 938 kilometer per uur. De buitentemperatuur is min 49 graden Celsius. Voor hen zit een man met een pruik van rendierhaar. Het is alsof een vette, donkerbruine vacht als een dikke pannenkoek onhandig op zijn hoofd is gedrukt. Het rendierhoofd steekt opvallend en roerloos boven alle stoelen uit. Je kunt het vanuit bijna alle posities zien. Bij nader inzien blijkt het een grote, logge blanke man met een vuurrood gezicht met blauwe lippen te zijn. Het typische aangezicht van iemand met hartproblemen.

‘Ik verzink in gemijmer en denk aan de drieëndertig mijnwerkers in Chili. Die zaten indertijd al bijna zes weken op grote diepte in een mijn, in het stikdonker, als ratten in de val, onder de grond. Een ingestorte schacht was de oorzaak van deze beangstigende insluiting. Hun mogelijke redding was niet op korte termijn te voorzien. Wie zou de leiding hebben gehad, hoe zouden ze elkaar ondersteunen, konden degenen met gezondheidsproblemen wel goed worden opgevangen, wat als die reddingsoperatie van indertijd niet zou slagen, zouden ze dan onder de ogen van de wereld zijn gestorven? Levend begraven? Of, zoals wij, naar beneden storten, in een vrije val komen, loodrecht naar beneden... ik ril en huiver.

Een glas wijn, iets wat anders wel wat rust en ontspanning geeft, smaakt me niet. Na een paar slokken geef ik het terug aan een van de stewardessen. Het dringt langzaam tot me door dat het vermogen om wat afleiding uit de dingen te krijgen me in de steek laat.’

Het vliegtuig neemt – na de tussenstop – een heel lange aanloop voordat het opstijgt, het lijkt minuten te duren voordat de reusachtige machine de grond loslaat. Onrustig kijkt Timo naar Emma en naar zijn rode vlekkerige handpalmen. Om hem heen ziet hij meerdere mensen met gefronste wenkbrauwen nerveus om zich heen kijken. Het rendierhoofd is en blijft onaangedaan.

Eindelijk sukkel ik weg in een lichte en onrustige slaap. Ik droom: zwalkend en slaapdronken loop ik de trap af naar de studeerkamer. Ik word aangetrokken door een zwaar brommend geluid, dat steeds sterker aanzwelt. Emma staat achter de rode velours gordijnen, er onderdoor kan ik nog net haar blauwe badslippers zien.

“Ik ben doodsbang,” zegt ze met een gesmoorde stem.

Op het moment dat ik het gordijn een beetje opzijschuif en naar buiten kijk zie ik in de verte talloze vliegtuigen op ons afkomen, ze laten over de volle breedte van het landschap een enorm tapijt van bommen achter zich... Ik word wakker, het angstzweet sijpelt langs mijn lijf.’

Er woedt een storm als de daling wordt ingezet. Het kost de gezagvoerder moeite om het vliegtuig goed aan de grond te krijgen. Met een enorme klap aan bakboordzijde ontstaat het eerste contact tussen landingsgestel en landingsbaan, de machine hangt secondenlang scheef. Daarna kantelt hij als gevolg van de tegenreactie met een vergelijkbare dreun terug op de stuurboordzijde. Met bulderend geraas wordt het afremmen ingezet. Vanwege de felle rukwinden slingert het vliegtuig, het lijkt alsof het toestel met de passagiers ten prooi zal vallen aan de stormachtige wind. Terwijl het naar een van de vele aankomstplaatsen taxiet, knikt Emma naar Timo. Ze ziet dat deze spierwit is en laat zijn hand los. Via een lange flexibele gang verlaten ze opgelucht het vliegtuig.